

CULTURÀLIA

Número 29

CENTRE CULTURAL DE TÀRREGA

Estiu 2002

Entrevista a Emili Bayo

Josep Minguell, el pensament dels murals

Joana, de Joan Margarit

A l'estiu Tàrrega viu!

Activitats culturals 2002

sumari

editorial · editorial · editorial · editorial

2· Editorial

3-4· Entrevista a

Emili Bayo

per Annabel Gràcia i Damas

5· Apunts sobre l'àmbit cultural d'aquestes contrades en el decurs de l'últim quart de segle XX

per Jaume Espinagosa

6· El millor espectacle del món

per DeWilde

7· Joana

per Gener Gonzalo

8-9· L'estiu a Tàrraga

10· Mirades i percepcions

per Ermengol Puig

11· Notícies de la biblioteca

per Carme Asensio

12· Cara a cara

per J. B. Solé i Francesc Gasull

13· 50x15

per Gerard Martínez

14· Josep Minguell: "el pensament dels murals. A propòsit dels frescos a l'escala del Palau de la Diputació de Lleida"

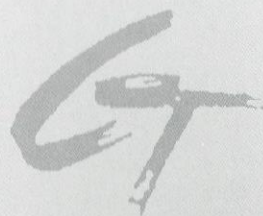
per Anna Castellà

15· Centre Cultural

per Pep Vall

20· Agenda

per Centre Cultural - Humor per Josep Maria Ricart

centre cultural de Tàrraga

Aquest és el darrer número de *Culturàlia* que es publicarà abans de la Fira de Teatre al Carrer de Tàrraga i, consegüentment, ens pertoca donar a conèixer allò que omplirà les vacances d'estiu a la nostra ciutat. Així ho hem decidit i, en col·laboració amb la Regidoria de Cultura de l'Ajuntament de Tàrraga, les pàgines centrals del present número podrien servir el lector a mode de guia cultural, d'itinerari estival o de referent per conèixer el nombrós llistat d'actes i esdeveniments organitzats aquest estiu a la ciutat.

D'entre les activitats que consten en la guia de les pàgines centrals, cal destacar-ne algunes a causa d'alguna variació o novetat no coneguda pel ciutadà. Així, cal saber que el Campament de la Nit Folla, la carpa de música avançada muntada per alguns locals musicals de Tàrraga, obrirà les portes el dia 28 de juny i s'ubicarà al polígon industrial de la Canaleta, a la sortida de la ciutat en direcció a Agramunt. També cal tenir en compte que els Divendres a la Fresca, integrats pel cinema al carrer i els concerts a la font del Pati, tindran lloc enguany a la plaça de les Nacions sense Estat: el cinema durant el juliol i els concerts durant l'agost. I a diferència dels canvis d'ubicació, dues activitats d'estiu musicals i molt populars han canviat de nom: aquest és el cas del Festival Paupaterres, antigament conegut com Ondara Folk, que complirà cinc edicions els propers dies 19 i 20 de juliol; però també és el cas de la Terrasseta Can Colapi, que tan sols ha afegit un element definitori al seu nom original i ocuparà tot el mes d'agost amb concerts en viu, sessions audiovisuals, sessions de DJ i teatre.

Amb això i un bon conjunt d'esdeveniments culturals més, la revista *Culturàlia* i l'equip que la fa possible vol desitjar un bon estiu als seus col·laboradors, socis i lectors. Després de la Fira de Teatre al Carrer de Tàrraga, durant el mes de setembre, *Culturàlia* tornarà a sortir al carrer amb la il·lusió i la qualitat que l'han convertit en un producte popular i més que digne. Recordeu allò que diu el lema de la Regidoria de Cultura: "A l'estiu Tàrraga viu!".

REVISTA CULTURÀLIA · Núm. 29 - Estiu de 2002

Direcció: Miquel Aguilar

Consell de redacció: Carles Domingo, Jaume Espinagosa, Gener Gonzalvo, Josep M. Ricart, Pep Vall.

Col·laboradors: Carme Asensio, Ermengol Puig, J.B. Solé, Francesc Gasull, Gerard Martínez, DeWilde, Anna Castellà, Annabel Gràcia.

Edició: Centre Cultural de Tàrraga, C. de les Piques, 1 25300 Tàrraga

Disseny i realització: Central de Disseny Tàrraga SL

Els articles publicats a *Culturàlia* només reflecteixen el parer de qui els signa. El Consell de redacció de la revista es reserva el dret de publicar o no les cartes adreçades al director i de resumir-ne els continguts.

Dipòsit Legal: L-1528/98

Entrevista a Emili Bayo escriptor

Annabel Gràcia i Damas

Emili Bayo (Lleida, 1961) és doctor en Literatura Espanyola i actualment imparteix classes a l'IES Flix. L'any 1998 es va estrenar com a autor amb *Traïdors i covards*. La seva segona obra, *La resta del món*, va obtenir el premi de novel·la breu Ciutat de Mollerussa. La seva darrera ha estat el recull de contes que va publicar a Proa, *Ampolles mig buides*.

tes de les històries poden tenir una connexió amb el lector força propera.

La gran varietat d'estils narratius, de temps verbals, de narracions en diversa persona i sobretot de personatges d'edats i grups molt diferents, estan escollits a l'atzar o bé per tal de no encasellar-te a tenir un únic tipus de lectors?

Després d'haver publicat dues novel·les, com són *Traïdors i covards* i *La resta del món*, què és el que et va motivar a escriure un llibre de contes?

Jo sempre havia tingut la idea d'escriure contes i, de fet, abans d'escriure novel·les havia realitzat algun conte. Suposo que és sovint el mecanisme en el qual un narrador s'inicia, per una senzilla qüestió de dimensió, de mida. És més fàcil enfrontar-se a un conte perquè és més curt, en principi, que no pas a una novel·la. Això no vol dir que sigui més fàcil de fer un bon conte que una novel·la. Un cop havia publicat la primera novel·la, ja em vaig plantejar el repte d'escriure contes. De fet, jo sempre he estat un lector de contes, n'he llegit molts. Sempre m'ha agradat la mecànica del conte i, per tant, era una superació personal. Ho tenia latent fins que em vaig decidir. Vaig començar amb uns contes que ja tenia i a partir d'aquí en vaig anar escrivint més. I a mesura que anava creant-los em vaig adonar que m'anava millorant, que anava coneixent una mica més com funciona un conte, de tal manera que tots els primers contes que tenia, a partir dels quals m'havia proposat crear el llibre, els vaig eliminar perquè així que anava escrivint quedava més content dels resultats. Després de fer una quarantena de relats vaig fer una tria i el resultat és aquest.

Quina n'ha estat l'experiència?

Molt i molt enriquidora. Crec que he après molt personalment, no només d'escriure contes, sinó d'escriure en general. Sovint, com m'ha succeït en aquesta darrera novel·la, a l'hora de resoldre moments concrets d'una obra, me'ls plantejava com un conte. Per tant, trobo que va ser molt útil l'exercici del llibre de contes.

Certament, l'obra posa de manifest la reflexió sobre la mala sort, el destí, les trampes de la rutina i els desitjos insatisfets. Creus que el lector s'hi sent identificat o s'ho pren com una mera lectura de relats a l'estil dels quadres costumistes del segle XIX?

Crec que hi ha una mica de tot. A mi el que m'agradaria és que el lector no se sentís identificat perquè els personatges són una mica tristos, són un xic estranys de vegades. Sí que és veritat, però, que tots els episodis parteixen de situacions versemblants, situacions que poden resultar properes, de manera que és fàcil que el lector hi trobi lligams. Jo sóc un escriptor que parteix sempre de la realitat, a diferència d'altres escriptors que juguen més a la fantasia i, per tant, trobo lògic que hi hagi una certa vinculació entre el lector i els personatges. Penso que sí, que mol-

Potser ni una cosa ni l'altra. Senzillament, quan hom escriu un llibre de contes aprèn una cosa: és molt difícil que un llibre d'aquestes característiques agradi "al complet". Sovint, atès que és una tècnica molt concreta, ha d'impressionar el lector d'una manera ràpida, sense gaire espai per convèncer-lo que allò que ha escrit és quelcom molt interessant. I això fa que tots els contes no provoquin el mateix efecte. Si hom tria una manera molt determinada de fer contes, amb una mecànica reiterativa, els relats deixen de sorprendre el lector, deixen de commoure'l. Mentre escrivia em plantejava l'heterogeneïtat, escriure contes de tota mena, dins d'unes condicions que vaig marcar, com van ser una extensió molt curta, personatges molt concrets i definits... En la mesura que vaig ser capaç, intentava que cada relat fos deliberadament diferent de l'anterior. Si ho he aconseguit o no, no sóc jo qui ho ha de dir. Però sí és veritat que amb aquest llibre em va succeir una fenomen afagador; si més no, per mi: abans de publicar-lo, el vaig deixar llegir a diverses persones, les quals van fer una tria individual, i allò més curiós és que pràcticament ningú no coincidí. Aquest fet em va donar a entendre que tant uns contes com altres relats es podien salvar.

Hi ha un especial interès en l'ús de "no-llocs" i de "no-personatges", és a dir, a no contextualitzar els relats en espais físics concrets i a no donar noms als personatges, que sovint són descrits segons una qualitat física o moral. Quin és aquest interès?

Després d'haver escrit una novel·la com *Traïdors i covards*, que està ambientada en un lloc molt concret, molt identificable per al lector, fins i tot quan va sortir els diaris van dir que estava ambientada a Balàfia, la qual cosa no vaig dir mai però efectivament s'hi podia reconèixer, vaig considerar que el fet de crear un tipus de relat sense una ubicació determinada era una altra manera de fer per mi. I en un principi em va atreure. Vaig utilitzar uns models que em van resultar molt interessants com és el cas de l'escriptor italià G. Manganelli. Ell també crea un tipus de narració sense lloc concret. En part perquè, com jo mateix he intentat fer, tria un relat basat en personatges, no en espais. Si jo hagués triat un model de conte més llarg, segurament m'hauria entretingut a situar els personatges en llocs, però m'interessava produir contes a través de la definició d'un personatge molt concret. I si calia eliminar alguna cosa potser allò més immediat era l'espai. Això per mi dona una altra dimensió al conte, una dimensió ubíqua. En general, són contes força normals que tenen lloc en espais més aviat urbans, com una discoteca, un parc... Quant als personatges, vaig utilitzar una tècnica mixta per tal de no can-

sar el lector. M'interessava fer-ne una definició a través d'una característica concreta. És un sistema interessant que emprà Manganelli, que després copia Monzó i que jo també utilitzo. Com a tècnica és molt eficaç perquè amb quatre paraules es fa un traç del personatge que ajuda a identificar-lo. A mi em resultava molt útil per les dimensions del conte. Així com en una novel·la es pot anar creant el personatge a poc a poc, a través dels fets que li van succeint, dels personatges que va coneixent, el que va dient..., en un conte, des de la primera vegada que apareix el personatge, el lector l'ha d'identificar. Després hi ha altres protagonistes que són identificats pel nom senzillament. Es tractava, com deia abans, de no avorir el lector.

Personalment, el darrer conte m'ha agradat molt. És una cloenda que incita el lector a una segona lectura per encaixar totes les peces del trencaclosques que has creat. Ho tenies previst de bon començament o se't va acudir a mesura que s'acostava l'acabament de la redacció?

Optaria més aviat per aquesta segona alternativa. Quan em poso a escriure visc amb molta intensitat allò que escric. No sóc un escriptor de cap de setmana o d'estones perdudes. M'hi he de posar amb molt de temps per davant. I a mesura que anava tenint consciència de tenir el llibre elaborat em vaig adonar que em feia molta llàstima desfer-me dels personatges. I no només això sinó que em semblava que, de molts d'aquests individus, encara tenia moltes coses a dir. Aleshores vaig pensar que una bona forma de tancar el llibre de contes seria justament reprenent la història, de manera que podia donar pistes al lector de per on poden anar els personatges. És com si a través de cadascun d'aquests contes es fes una novel·la, una novel·la que no està escrita, una novel·la que només resta en el lector: A través del conte i del relat final el lector es podria fer una composició de per on podria anar la novel·la d'aquell personatge. Vaig fer diverses provatures d'aquell darrer conte; no en quedava gaire satisfet. I certament em costar moltíssim.

Podries esmentar-nos algunes influències que has tingut a l'hora d'escriure no només aquest llibre, sinó també les teves dues altres obres?

Per mi resulta molt difícil triar unes influències. Aquesta és una tasca que fan més els crítics que no pas els mateixos escriptors. De vegades hi ha autors que es declaren seguidors de determinats escriptors. No és el meu cas. Sóc un autor molt de circumstàncies, sempre obert a qualsevol tipus de lectura. I en certa manera, sembla que m'influencien tant les coses que m'agraden com les que no m'agraden. Així, doncs, podria citar com a influències escriptors que no m'agraden gens, i en canvi els he llegit i m'han servit com a contramodel. Sí que hi ha, però, alguns autors que m'agraden especialment. És el cas de Juan Marsé, un dels narradors que més m'interessen, Richard Ford, escriptor americà premiat per algunes de les grans novel·les d'aquest segle, i com a autor de contes, Manganelli.

Pel que fa a la crítica i a la recepció de les obres, com creus que ha estat amb tu, en relació a aquesta obra? Si més no, existeix l'opinió que es tracta d'un llibre pessimista.

Aquestes afirmacions depenen molt de la valoració de cadascú. Efectivament hi ha molts components pessimistes, però en el fons jo no crec que ho sigui. És cert que faig ús d'una temàtica d'individus tocats per la fatalitat, però d'alguna manera en el conjunt hi ha una voluntat de superació d'aquesta fatalitat. Quan va aparèixer l'obra, la crítica tampoc no ho va acabar de veure o de dir. Jo estic content de la recepció que ha tingut, però certament l'espai de la crítica a Catalunya és molt pobre en quantitat i en

qualitat relativament: hi ha molt bons crítics però hi ha un percentatge força minso. Personalment em puc considerar molt afortunat perquè em van sortir cinc o sis crítiques, però de fet no en podien sortir gaires més, ja que pràcticament no hi ha espais. Existeixen molt poques revistes de literatura en català, pràcticament tot es limita als suplementos dels diaris. Aquest fet provoca que hi hagi una incidència mínima quant a creació d'opinió. És tan reduït que el fet que surtin crítiques bones o dolentes pràcticament no té gaire influència en l'evolució dels llibres, tret del cas que siguis un patum, un personatge que, quan publica qualsevol escrit, el fan sortir per totes les ràdios i diaris del país. Però si no és així, la incidència que té la crítica en els llibres és força limitada.

Ens explicava un dia Manuel Ollé que la narrativa de Sergi Pàmies <<busca espais del trivial, d'allò que és obvi, d'allò que és poc literari; que el seu característic pessimisme fa que l'humor sigui l'únic antídote que el pot fer passador>>. Has emprat tu l'humor i la ironia de la mateixa manera en Ampolles mig buides?

Fins a cert punt sí. L'humor i la ironia són armes contra la duresa de la vida. Els meus personatges que topen sempre amb situacions dures sovint s'hi enfronten amb humor i amb ironia, o bé el resultat de les seves situacions és l'humor i la ironia. Jo afegiria com a arma que també intento utilitzar en el conte la timidesa. Penso que és una bona opció, una opció vital per afrontar la duresa de la vida.

Creus, com ell, que has fet literatura d'allò que en principi no és literatura, que prens els temes que altres escriptors rebutgen?

Crec que tot, absolutament tot, és literaturitzable. De fet, grans obres de la literatura universal estan creades a partir d'elements o arguments banals. La història de *Romeu i Julieta*, per exemple, ja era un tòpic en el seu moment, no diguem ara. I encara avui hi ha autors que expliquen la història d'amor de dues persones que tenen inconvenients per aconseguir satisfer la seva relació. La veritat del bon escriptor consisteix a convertir en literatura allò que en principi és banalitat. És tan difícil escriure una gran història i fer-la bona, literàriament bona, com prendre una història banal i fer-la literàriament bona. Jo crec que el repte literari és el mateix.

Et voldria fer una pregunta sobre l'ofici. Creus que, essent un escriptor, la teva feina té com a objectiu trobar-te a tu mateix i que això té igual validesa per a un poeta?

Quan escric no penso ni a redimir la societat ni a difondre una gran veritat que posseeixo i si no ho fes m'esclataria al meu interior, no. Jo el que faig és una recerca que em serveixi a mi. En aquesta darrera novel·la que he escrit em posava en el paper d'una dona, la narradora. I em plantejava una història a partir de la visió d'aquest personatge. Aquest fenomen m'ha enriquit molt personalment. Si d'alguna cosa estic satisfet no és objectivament de l'obra, sinó d'allò que m'ha ensenyat: com mirar la vida des d'una altra perspectiva.

Per acabar, una pregunta personal: a pesar del títol, ets del parer de veure una ampolla mig plena o mig buida?

Els meus amics sovint em retreuen un cert toc de pessimisme. No obstant això, jo em considero una persona força optimista. Sempre miro la vida com un repte, com un progrés. Efectivament els condicionants de vegades són espantosos. I més d'un cop tens pocs arguments per mirar la vida d'una manera positiva. Malgrat tot, a mi em sembla que l'ampolla està mig plena.

APUNTS SOBRE L'ÀMBIT CULTURAL D'AQUESTES CONTRADES EN EL DECURS DE L'ÚLTIM QUART DEL SEGLE XX

Jaume Espinagosa Marsà

1. Una primera constatació explícita que apuntem és que l'etapa democràtica, encetada l'any 1977, ha portat la cultura en general a l'abast d'un públic nombrós i la cultura popular s'ha apoderat dels carrers i places dels diversos pobles, viles i ciutats del nostre país.

2. La promoció de la cultura popular i tradicional des d'àmbits administratius, però, també la proliferació de nombroses i entusiastes entitats privades han donat una vitalitat, desconeguda per a molts, a les manifestacions lúdiques i culturals organitzades arreu.

3. L'edició de llibres d'història local ha apropiat els respectius convilatans a un coneixement més aprofundit de les seves arrels. Aquest fet també ha afavorit un major grau d'autoestima per les coses més properes. En aquest àmbit cal destacar la publicació d'obres que han tingut una gran acollida i d'altres s'han consolidat com a referents d'una feina continuada de recerca en el camp de les humanitats, per exemple: *Història gràfica de l'Urgell*, *Història gràfica de Tàrraga*, *El segle de la modernització (1890-1997)*, *Maldà, història gràfica i del segle XX*, *Agramunt, segle XX*, *Crònica dels fets més significatius d'aquests cent anys*, *Història gràfica de la Segarra*, *Urtx*, *Revista cultural de l'Urgell*...

4. La majoria de capitals de comarca s'han vist afavorides per la construcció de tres equipaments culturals bàsics: l'arxiu, la biblioteca i el museu comarcals. Tot amb tot, aquestes infraestructures les han de mantenir i rendibilitzar socialment els ajuntaments dels caps de comarca que en alguns casos reben suports d'altres administracions.

5. També la construcció de polisportius i piscines municipals ha afavorit i popularitzat, encara més, en els pobles i viles d'aquestes comarques, la pràctica esportiva *amateur*.

6. Les diverses campanyes arqueològiques i de restauració de castells, monestirs i esglésies, que s'han dut a terme les darreres dècades, han revaloritzat tot un patrimoni històric i arquitectònic molt malmès pel pas dels anys i per la manca de polítiques conservacionistes sistemàtiques durant massa temps.

7. La democratització de la vida política i social ha estat fonamental per al sorgiment o la consolidació, segons el cas, de l'anomenada premsa local i comarcal. Aquestes publica-

cions són en la majoria dels casos uns veritables ens de cohesió social i els cronistes diaris de les petites grans notícies del lloc en qüestió. A la comarca de l'Urgell hi ha exemples reeixits d'aquest fet: el mensual *Sió d'Agramunt*, el quinzenal *El Pregoner d'Urgell* de Bellpuig, el trimestral *L'Espurna* de Sant Martí de Maldà, el setmanari *Nova Tàrraga* o la més recent, el trimestral *Xercavins* de Verdú.

8. La formació musical dels infants ha arribat a uns nivells mai vistos en aquestes contrades, degut, principalment, a l'obertura de diferents escoles municipals de música.

9. L'administració pública s'ha convertit en el principal programador i propagador de les activitats i esdeveniments culturals en molts pobles viles i ciutats del nostre país. Per a mostra un botó: pràcticament totes les fires que es fan a les poblacions urgellenques no existirien sense el suport econòmic continuat de la Generalitat, la Diputació i el Consell Comarcal i sobretot dels respectius ajuntaments.

10. Un esdeveniment com la Fira de Teatre al Carrer de Tàrraga no s'entén fora d'un context democràtic, ni sense el recolzament de les institucions: Generalitat, Diputació, Ministeri...

11. Tota aquesta relació de fets positius tenen una sèrie de contrapunts que matisen, en part, l'innegable empenta que ha viscut la cultura en aquestes terres. Aquests contrapunts els trobem tant en la vessant econòmica, com de funcionament i de concepte del fet cultural, n'esmentem alguns:

- La proliferació d'infraestructures culturals fan que els diners a invertir anualment per al seu funcionament i manteniment adequat siguin una forta càrrega per als ajuntaments.

- Moltes entitats culturals privades tenen, a més de les dificultats econòmiques endèmiques, problemes de relleu en els càrrecs de responsabilitat de l'entitat.

- L'individualisme de la societat d'avui dia perjudica notablement l'organització d'activitats per part de moltes associacions culturals i socials.

- Els nous equipaments culturals han propiciat el sorgiment d'uns professionals de la cultura que de vegades han provocat que molts col·laboradors *amateurs* se sentissin menys valorats.

- Malauradament, la construcció i el manteniment de grans equipaments culturals a les grans ciutats ha repercutit negativament en els equipaments de comarques.

EL MILLOR ESPECTACLE DEL MÓN?

DeWilde

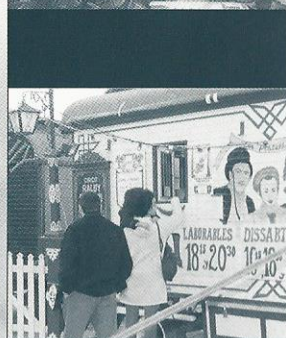
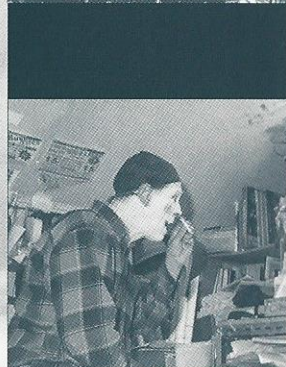
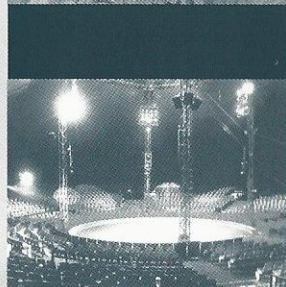
Darrerament he escrit sobre l'actualitat escènica targarina. Avui, però, he decidit canviar d'art escènica, d'una art bastant maltractada i devaluada en els darrers temps per la qual em sento, personalment, bastant atret: el CIRC.

Recordo i enyoro els meus dolços anys d'infantesa, quan amb l'alegria innocent i els ulls perplexos i plens de llàgrimes per la il·lusió, veia arribar la caravana que em duia l'espectacle més gran del món. Per aquella època arribava fidel a la seva cita anual, per les festes de Sant Eloi, el circ del germans Amorós: el Circo Continental. Un espectacle que, en aquella època depressiva i trista, et feia oblidar completament les penúries i et traslladava a un món màgic on tot era possible, fins arribar a veure el "més difícil encara".

Han passat els anys i, com llavors, continuo acudint sempre que puc al circ per reviuire aquell món de màgia, llum i fantasia. Durant aquest llarg viatge en el temps he copsat que el món del circ ha anat sobrevivint amb escassos mitjans, i ha anat evolucionant cap a un futur de vegades incert. També he observat, darrerament, com el públic jove i adult ha tornat a deixar-se seduir per la màgia del circ. Aquest fet, segurament, és atribuïble a l'increment de qualitat i a una publicitat no enganyosa. El circ, actualment, ha emprès el viatge cap aquest futur incert seguint dues vies antagòniques: la primera continuant amb el circ tradicional i la segona innovant i decantant-se cap el circ espectacle.

El primer grup ha optat, alhora, per dos camins: continuar fent el circ tradicional de sempre amb els seus números d'animals, malabars i equilibri amb uns resultats bastant desiguals. He assistit a espectacles mediocres i espectacles de bastant nivell —(sense tenir en compte la mida de la cúpula del circ)— on s'hi poden incloure la major part dels circs que ens visiten regularment; i el segon, recuperant el circ de principis de segle i la Comedia dell'Arte. Aquests són els casos del Circ Raluy i el Circ Ronaldo, entre d'altres, respectivament. D'aquesta via, potser la més preuada per a mi, en parlarem passat el període estival. Avui, però, m'agradaria centrar-me en la segona via. Aquest camí que, segons els entesos, és el circ del futur, el circ d'aquest segle XXI.

La segona via ha optat per l'espectacle visual. Un espectacle que entra més pels ulls que pel cor. Una manera d'innovar el circ introduint-hi elements teatrals, escenogràfics, musicals i coreogràfics. Aquest és el cas del Cirque Eloize (que vam poder veure a la Fira de Teatre de Tàrraga l'any 2000, amb un altíssim nivell), *Asiana* i el famós i renombrat, i crec que també sobrevalorat, Cirque du Soleil. Hem vull centrar en aquesta empresa

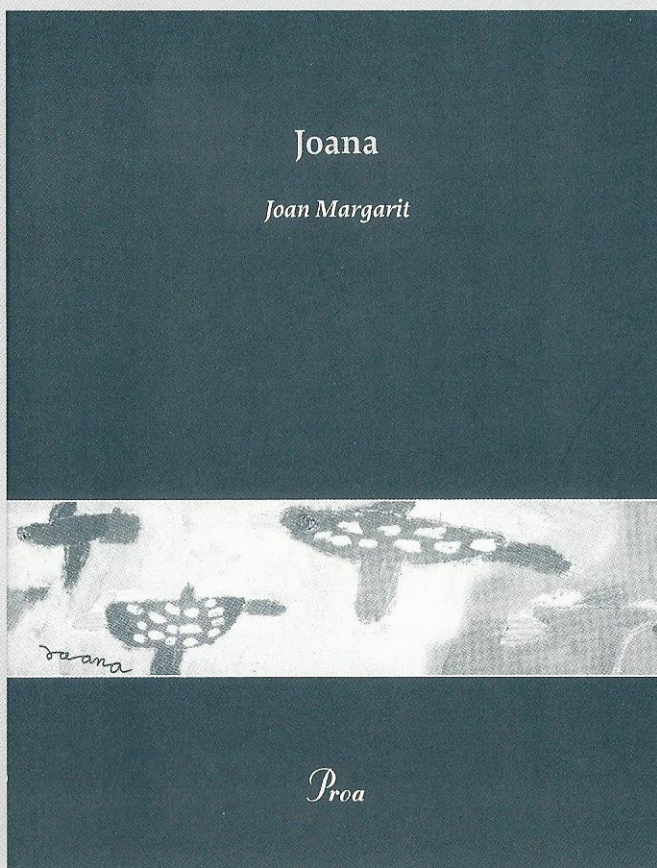
canadenca amb diferents subseus pel món que realitza, anualment, gires en punts molt concrets (crec que ha perdut el concepte d'ambularietat que marca la concepció general que tenim a Europa i a la major part del món). Darrerament he assistit al seu darrer espectacle, presentat a Barcelona: *Saltimbanco*. Un espectacle descrit per tots els mitjans públics i de comunicació com el millor espectacle del món. Podem afirmar positivament que així és; però tan sols en l'àmbit de les esponsoritzacions i la publicitat. Aquest espectacle, d'una qualitat mediocre, tan sols se salva pel vestuari i maquillatge, i algun número. Però sobretot destaca pel seu elevat preu en relació la infima qualitat. En línies generals, el podríem qualificar de molt pobre, que ni tan sols l'ajuda una coreografia de nivell d'ensenyament primari. *Saltimbanco*, no compleix amb les expectatives creades i programades. Dic això perquè, si algú ha tingut l'oportunitat d'assistir-hi i ha optat per comprar el programa, podrà comprovar com una tercera part dels números anunciats desapareixen per art de màgia. No vull criticar aquesta via, perquè reconec que també m'apassiona, i n'he pogut palpar la seva qualitat en espectacles com *Asiana*, però també sé reconèixer quan un espectacle no té qualitat, i aquest no en té. Si algú ha observat el petit publireportatge emès per les televisions del nostre país, haureu vist el més destacat de l'espectacle. Tot el que s'havia de ressaltar està íntegrament en aquests dos o tres minuts de reportatge.

M'apassiona el món del circ, però des d'aquí demano menys publicitat fraudulenta. Aquesta publicitat posa en perill el futur del circ, no d'aquest circ en concret, sinó del circ en general. Demanaria als crítics i periodistes que fossin més independents i realistes alhora d'escriure els seus articles d'opinió i que, si un espectacle realment s'ho mereix, el promocionin i, si convé, el patrocinin. Però que si realment no és així, també ho critiquin, encara que el seu mitjà de comunicació sigui patrocinador oficial (TV3, Catalunya Ràdio, El Periódico de Catalunya...)

Dol en el fons de l'ànima pensar en l'ajut i suport institucional públic que rep aquest espectacle. Després, ho compares amb la nul·la voluntat de col·laboració cap a circs del nostre país, alguns dels quals realitzen el seu espectacle íntegrament en català. Si no que ho preguntin a l'estimat Tortell Poltrona i al seu projecte educatiu del Circ Crac, o bé a la família Raluy, entre d'altres. M'agradaria acabar aquest article fent un incís i destacant la tasca humanitària i pedagògica que està realitzant arreu del món Pallassos sense Fronteres.

JOANA

Gener Gonzalo Bou

Sempre he admirat els poemaris del poeta de Sanaüja, Joan Margarit (1938). En aquests anys, encara que ell potser no em recordi, l'he conegut personalment. El primer cop, ja fa força temps, l'anàrem a visita, juntament amb l'estimat amic targarí Xavier Garcia a la seva casa de Forès, a la

Conca de Barberà. Després havíem tingut ocasió de parlar –(sobretot de llibres de poesia)- en les venerables estances de la nostra històrica Llibreria Güell (com tots sabeu, ha estat notícia l'alegre i trista jubilació, pel que suposarà la nostàlgia de no trobar-les “allà”, de les grans llibreteres Rosina i Ma. Teresa), on, rodejats de volums antics i nous, vaig poder copsar la seva gran sensibilitat. Allà hi anava sovint acompanyat de la seva filla Joana, disminuïda i fortament vital.

Després, amb gran sorpresa, em vaig trobar Joan Margarit i la Joana a la piscina del poble de Blancafort, durant força estius, on amb la meua família tenim costum d'anar. En aquell indret de la bonica vila de la Conca, el poeta s'asseia a la gespa, llegint o escrivint poemaris, mentre la Joana, acompanyada per un monitor, feia exercicis aquàtics a la piscina. De sobte, els darrers estius, vaig notar la seva absència.

Ara m'assabento, pel darrer llibre de Joan Margarit, publicat enguany, que la Joana és morta, encara en plena joventut. El poeta, molt trasbalsat, li dedica el seu darrer poemari, titulat precisa i senzillament “Joana”, on tot traspua amor, tendresa, nostàlgia i una tristesa infinita. Diríem que la

sensibilitat de Margarit, en aquests versos, arriba a extrems insospitats fins ara.

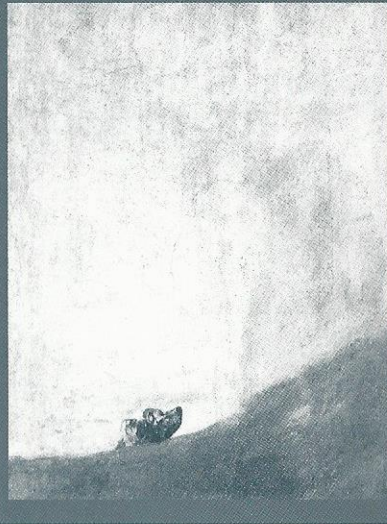
No puc més que recomanar-vos-en la seva lectura, atenta i pausada, on enmig d'aquest nostre món de brogit, els homes i dones ens oblidem dels sentiments més profunds.

Per acabar només parafrasaré els primers mots del Pròleg del Llibre: “Del que sento envers el demà, el més semblant és una certesa és que la Joana i jo no ens tornarem a veure”. Aquests mots de Margarit em van colpir profundament, car ens endinsem encara més en la tristesa i la desesperança esquincadora del poeta. Personalment, a Joan Margarit, des de les meves pobres intuïcions i creences, li diria que, el més semblant és una certesa que la Joana i el poeta es retrobaran en una altra dimensió on els justos i els senzills trobaran la pau i una vida sense llàgrimes ni desamor, on hi regna perentnament LA POESIA.

MIRADES I PERCEPCIONS

Gossos

Ermengol Puig i Tàpies

Hi ha molts animals, com els gossos, que amb el consumisme ho estan passant molt malament. Són víctimes de les dèries i de les rauxes de la moda, que poques vegades acostumen a ser racionals i, en canvi, gairebé sempre es gronxen en la corda de l'efímer. La publicitat ha fet creure que hi ha races de gossos que són malignes per definició. El clam mediàtic ha fet veure que, per salvar-se de potencials perills, cal normativitzar i controlar fins i tot els animals. Per apaivagar el clamor mediàtic s'ha fet una normativa i vet aquí que, a continuació, surt un grup de veterinaris, que en aquestes qüestions a mi em sembla que són els qui més hi entenen, i reclamen que cal ser més prudents i realistes a l'hora de normativitzar. La malignitat d'aquests animals, que els hem dissenyat per selecció i per encreuaments, diuen que en bona part és deguda al malèfic ensinistrament i formació que els dona el propietari, que ho acostuma a fer per interessos propis. El gossos, com tantes altres realitats de l'esfera en què ens movem, per exemple la globalització, per definició actuen amb naturalitat i donen un resultat o un altre segons la bona o mala utilització que se'n fa. De ser els fidels aliats i acompanyants de les persones, durant tota la història, els gossos ara, almenys alguns, sembla que han esdevingut assassins potencials que cal erradicar.

Històricament totes les cultures i les civilitzacions els han utilitzat i especialitzat per a tot tipus de feines. Cancerber, en la mitologia grega, era un gos de tres caps i cua de serp que vigilava la porta de l'infern. Era terrible pels qui pretenien escapar-ne, ja que era la seva feina. La tradició cristiana ens ha deixat un anònim i humanitari gos que pacientment llepava les nafres del leprós Llätzer. Una pintura romànica de sant Climent de Taüll ens el mostra amb gran detallisme. Tota la literatura i les arts plàstiques van plenes d'exemples de gossos que en moments determinats actuen de forma més natural i normal que els humans.

Un primer exemple és el d'uns gossos anònims que, després t'adones que són part integrant de la casa o *oikós*, de l'esforçat Ulisses. Al final del llibre XIII de l'*Odissea*, Homer relata com la deessa Atenea dissenyà una disfressa pel diví i ingeniós heroi, que el faria irreconeixible per a tots els mortals. La disfressa havia de facilitar la venjança d'Ulisses sobre els desvergonyits pretendents de Penèlope, la seva dona. Era tan perfecta, la disfressa, que ni l'hospitalari Eumeu, cuidador dels porcs i persona important en l'*oikós*, ni després Telèmac, el propi fill, el reconegueren quan, després de vint anys, retornà a Ítaca. En canvi,

els gossos, en lloc d'abordar-lo com a un foraster, que era pel que havien estat ensinistrats, s'acurucaren als seus peus. És curiós comprovar com en aquesta història, que acabà tràgicament, els gossos foren els únics mortals que, malgrat els encanteris dels déus, actuaren de forma natural i coherent i saberen distingir entre realitat i falsificació.

Un segon exemple me'l proporciona el gran mestre Goya. Crec que és una de les persones que millor aconseguí reflectir el caràcter dels gossos. Entre 1820/22, en la seva casa, la Quinta del Sordo, pintà un extraordinari i expressiu conjunt conegut amb el nom de

Pinturas negras que, de forma crua, mostrava el tenebrós panorama d'aquella Espanya que tenia per lema: "*lejos de nosotros la funesta mania de pensar...*". En una de les parets, com mostra la reproducció de la capçalera, hi retratà, amb quatre magistrals pinzellades, el cap d'un gos entre dos plans pictòricament ben definits amb esplèndids ocres i daurats. Estilísticament es tracta d'una obra precursora, tant de la barreja espai-llum de W. Turner, com del pessimisme existencialista d'E. Munch i del vesant informalista dels anys 60. Crec que es tracta d'una obra magistral no sols per la seva influència estilística, sinó també per la seva senzillesa i contundència executiva. És la sintonia perfecta de la llibertat i la reflexió creatives.

Conceptualment, l'obra tampoc es queda enrere. L'actitud del gos commou el més profund de l'imaginari. D'expressió pausada, impassible, inquisidora i desconcertant es mostra, com l'artista, al·lucinat del lloc on es troba i que les persones es tinguin a elles mateixes per enemic. Goya, capaç d'universalitzar allò concret i singular, en aquells anys estava totalment desenganyat i decebut de la irracional actuació humana. Diu: "*Muchas veces se ha escrito que las mujeres són mejores que los hombres. Son igual. Son tal para cual*". En lloc d'individus, als que perdé la confiança, dibuixà masses i multituds desolades, però sembla que continuà esperant en el realisme i la lucidesa dels gossos.

La postmodernitat ens està alliberant de molts dels llastres del tradicionalisme, però no ens permet, de cap manera, oblidar o prescindir de les estructures que han estat essencials en el devenir històric. Els dos casos que he comentat són irreals, però sintetitzen plenament unes realitats tan poderoses com la mateixa natura humana. Si volem viure intel·ligentment el que hem de consolidar és el comportament ètic. Només a partir de l'ètica les accions són lloables o reprovables. I en aquest camp ètic només hi som les persones, no pas els animals.

NOTÍCIES DE LA BIBLIOTECA

Carme Asensio

La biblioteca instal·la la seva petita filial a les piscines municipals a partir del dia 1 de juliol i fins a 30 d'agost. El servei de Bibliopiscines ja és habitual en els estius de la nostra ciutat, amb una personalitat pròpia: la petita caseta, el tipus de fons i l'atenció d'una persona que porta el servei durant dos mesos. Tot això ha fet que els usuaris ja tinguin les Bibliopiscines presents, com un dels atractius més de l'estona de lleure a la piscina. Els lectors poden trobar una selecció de llibres, revistes i premsa diària. El fons de llibres i revistes s'actualitza cada quinze dies i també s'atenen peticions. El servei és gratuït i només cal donar a la persona encarregada les dades necessàries per omplir la fitxa d'usuari. Els documents s'han de tornar abans de marxar del recinte de les piscines. No es fa servei de préstec, ja que aquest s'ha de fer a la biblioteca.

L'horari de les Bibliopiscines és de dilluns a divendres, d' 11 a 1 del migdia i de 4 a 6 de la tarda.

La biblioteca no tanca per vacances, el seu horari és l'habitual, exceptuant que no obre els dissabtes des de l'1 de juliol i fins al 15 de setembre.

Horari:

dilluns i dijous, de 9 a 3

dimarts, dimecres i divendres, de 3 a 2/4 de 9

BON ESTIU A TOTS!!!

● ALGUNES NOVELTATS

Adoptar:otra forma de ser padres

Lila Parrondo

Mi vida sin dinero

Heidemarie Schwermer

¿Quién eres?. De la personalidad a la autoestima

Enrique Rojas

Encara no som humans

Eudald Carbonell i Robert Sala

L'alimentació de l'adolescent Consells i receptes

L'alimentació infantil nens i nenes de 3 a 12 anys. Consell i receptes

Anorexia y bulimia: guía para padres, educadores y terapeutas

Rosa Calvo Sagardoy

El manual del inventor: guía para inventores y creativos

Pep Torres

Shakespeare: la invención de lo humano

Harold Bloom

Los ojos de Rembrandt

Simon Schama

● Guies de viatge

Bali, Java

Argentina, Chile y la Isla de Pascua

Tokio y Japón

Mallorca

Suiza

Costa Rica

● CD

Amaral/ Estrella de mar

Café Quijano/ Taberna del buda

The Cranberries/ Wake up and smell the coffee

Celine Dion/ A new days has home

Natalie Imbruglia/ White lilies island

● VHS

Amelie

La Comunidad

El Bola

Moulin rouge

Los Amigos de Peter

La Delgada línea roja

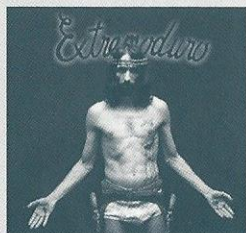
Sin Perdón

Billy Elliot

A l'estiu Tàrraga

Activitats culturals

EXTREMODURO, ROCK A LA PLAÇA

La popular banda de rock dur Extremoduro, una de les més importants del panorama estatal, actuarà a la plaça de les Nacions sense Estat de Tàrraga presentant el darrer disc, *Minoría absoluta*, una aposta clara de

continuitat i refermament d'un estil molt propi.

Plaça de les Nacions sense Estat, dissabte dia 24 d'agost, a les 12 de la nit. Preu: 16,5 euros anticipada; 19 euros a taquilla.

CAMPAMENT DE LA NIT FOLLA

Carpa de música avançada organitzada per alguns locals musicals de Tàrraga. Sessions de DJ locals i artistes convidats, amb el millor del techno, el dance, el house i els ritmes electrònics de darrera generació. Diversió fins a altes hores de la matinada!

Polígon de la Canaleta, divendres i dissabtes, a partir de les 11 de la nit.

Del 28 de juny al 15 de setembre.

ELS DIVENDRES A LA FRESCA

Doble activitat dividida entre els mesos de juliol i agost de la següent manera: els divendres de juliol, cinema al carrer; els divendres d'agost, concerts. El cicle de cinema al carrer inclourà enguany les pel·lícules *Ocean's eleven*, un thriller de Steven Soderbergh, el dia 5 de juliol; *Los otros*, l'èxit interna-

cional d'Alejandro Amenábar, el dia 12 de juliol; *Monstruos S.A.*, un film de dibuixos animats de Pete Docter, el dia 19 de juliol, i *En tierra de nadie*, dirigida per Danis Tanovic i guanyadora de l'Òscar a la millor pel·lícula de parla no anglesa, el dia 26 de juliol. El cicle de concerts dels divendres, que aquest estiu també se celebrarà a la plaça de les Nacions sense Estat, acostarà al públic targarí les ranxeres mexicanes de Les Mariachis de Atlitxco, el dia 2 d'agost; les havaneres acompanyades de rom cremat de Marinada, el dia 9 d'agost; les jotes

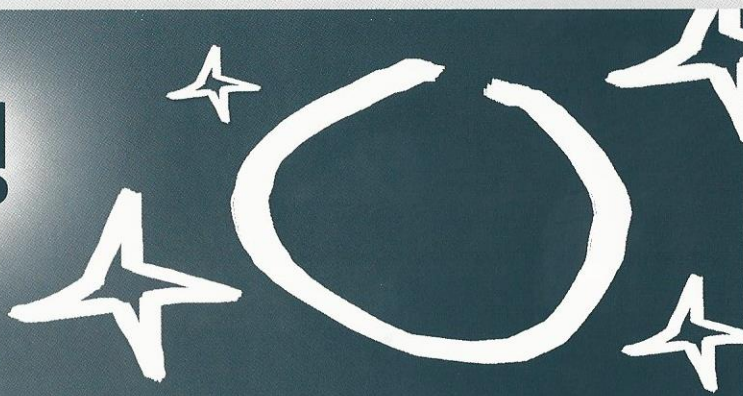
de Raíces Altoaragonesas de Binéfar, el dia 16 d'agost; la música tradicional menorquina de Nou Romancer, el dia 23 d'agost, i el flamenc del Coro Rociero Alma y Compás del Secà de Sant Pere de Lleida, el dia 30 d'agost. Plaça de les Nacions sense Estat, divendres, a partir de les 11 de la nit. Del 5 al 26 de juliol (cinema al carrer) i del 2 al 30 d'agost (concerts). Entrada gratuïta.

DISSABTE 17 D'AGOST
Festival
2002
FI
ALQUIMI
PAU RIBA
ROGER MAS
i les flors
MUCHACH
will fuego
y afrobo

Tàrrrega viu!

Culturals 2002

PAUPATERRES. 5È FESTIVAL DE MÚSIQUES DEL MÓN

Música d'arrel tradicional, activitats paral·leles i zona d'acampada és la immillorable oferta del festival Paupaterres, antigament conegut com Ondara Folk. La cinquena edició de l'esdeveniment portarà fins a la ciutat de Tàrrrega grups com L'Ham de Foc (València), Domine Cabra (Galícia), Arret Jock Band (França/ Balcans), Zea's (Tàrrrega), Ea! (Cadis), Les

Baukakes (Marroc/ Argèlia/ França), Tactequeté (Barcelona) i O'jarbanzo Negro (Galícia/ Suïssa/ Extremadura). Una novetat d'enguany és l'espectacle de circ que servirà de mitja part als concerts, un refrescant descans a càrrec de Improvisto's Krusty Show, Honki Porki i Malabaring Brutal. A més, ambdós dies de festival se celebrarà un sopar multicultural al recinte. Camp dels Escolapis, divendres i dissabte, a partir de les 8 del vespre. Dies 19 i 20 de juliol. Entrada gratuïta (amb zona d'acampada).

LA TERRASSETA CAN COLAPI

Terrassa d'estiu amb una programació d'alta qualitat i millor acollida, un èxit durant la primera temporada que torna amb un nou plantejament distributiu. Els dijous estaran dedicats als concerts en viu i acolliran el flamenc de Des+karadas, el dia 1 d'agost; la música balcànica de Aisha, el dia 8 d'agost; el jazz de Quartet de Jazz, el dia 15 d'agost, i la música hindú de Möondo, el dia 22 d'agost. Els divendres estaran dedicats als audiovisuals i mostraran curtsmetratges d'animació d'ANIMAC, el dia 2 d'agost; experiments visuals artístics, el dia 9 d'agost; la pel·lícula Un viaggio verso casa, el dia 16 d'agost, i una selecció de curtsmetratges, el dia 23 d'agost. Els dissabtes estaran dedicats a la música de DJ i Dave Selector punxarà música electrònica, el dia 3 d'agost; DJ Tano difondrà la música flamenca, el dia 10 d'agost; Serraman & Refu Dub Selectors oferiran el millor del dub, el dia 17 d'agost, i DJ Abel mostrarà què és un autèntic músic iconoclasta. Els diumenges estaran dedicats a les arts escèniques i oferiran un escenari als espectacles de Teatre, el dia 4 d'agost; Seltas O Te Ato, el dia 11 d'agost; la dansa hindú de Valentina Lacmanovic, el dia 18 d'agost, i l'humor i la música d'El Cansancio, el dia 25 d'agost. La Terrasetta Can Colapi és diversitat i cultura de tots els àmbits. Camp dels Escolapis, de dijous a diumenge, a partir de les 8 del vespre.

De l'1 al 25 d'agost. Entrada gartuïta.

GOST, 22 h. LA FIGUEROSA (TÀRREGA). GRATUÏT

alternatiu independent

GA ROCK

CTIONS SERPS
performance)

ORIOI TRAMVIA

TES FOLLS

ENRIC CASASSES
i manel pugés

LLUNÀTICS

JORDI BATISTE

DON SIMÓN
& TELEFUNKEN

Espai de crítica cinematogràfica

J. B. Solé i Francesc Gasull

Han aprovat el curs

Mulholland Drive: la darrera pel·lícula de David Lynch fa un gir inesperat a mig camí i acaba en un carreró sense sortida. Un no sap si està davant una presa de pèl o una obra mestra transgressora. En tot cas, aplaudiments per la gosadia del director. Del tot inimitable.

Los Tenenbaums: atenció a aquesta àcida comèdia nord-americana, a estones fallida, a altres iconoclasta i desvergonyida. Humor negre molt corrossiu; una dissecció de la família *made in USA* que no ha estat ben entesa a les taquilles europees. Extraordinari Gene Hackman com a cinic patriarca, amb Globus d'Or de recompensa.

Charlotte Gray: un film humil, sense pretensions, fet a l'antiga, recuperant l'essència del melodrama de l'època daurada de Hollywood. No en va, la magnífica Cate Blanchett ens evoca la Greer Garson de pel·lícules pretèrites com *La señora Miniver* o *Las rocas blancas de Dover*.

Serendipity: val la pena recuperar en vídeo aquesta comèdia romàntica que, és clar, presenta moments massa ensucrats, però que amaga un guió amb alguns trams intel·ligents. El món de la parella sotmès als capricis del destí, amb la presència sempre agraïda de John Cusack. I posats a remenar per la prestatgeria del videoclub, no passeu de llarg *Zoolander*, una visió molt àcida sobre la frivolitat que envolta el món de la moda.

Spiderman: a l'igual que ens va passar amb l'episodi II de *Star Wars*, les aventures de l'home aranya ens van deixar un regust amarg. Bona tasca de direcció (per part d'un sempre reivindicable Sam Raimi), excel·lents efectes visuals, interpretacions correctes (sobretot Tobey Maguire), però amb un guió que s'inspira massa en certs moments de *Superman* (la timidesa de Peter Parker; la mort del pare adoptiu, el salvament del funicular) i *Batman* (la ment turmentada de l'heroi, un dolent molt "batmanian" com el Follet Verd). Sembla que tots els superherois estan tallats pel mateix patró.

Curiosament, el moment més divertit de la pel·lícula és el combat de lluita lliure; lamentablement, els pitjors són els enfrontaments entre Spiderman i El Follet Verd, sense gaire "punch", i el pla final amb la bandera de les barres i estrelles.

Suspesos (i sense opció a recuperar)

La habitación del pánico: enfront de moments d'elevada intensitat dramàtica (molt ben treballats per David Fincher; un mag de l'imatge), algunes llacunes de guió que desvirtuen el conjunt. Per què només trenca les càmeres Jodie Foster i no abans els segrestadors? Per què ha posat uns lladres tan ineptes i estúpids en un film de suspens que pretén ser seriós i rigorós?

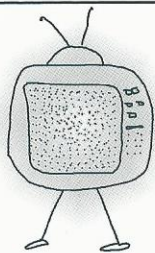
La guerra de Hart: molt de compte amb aquesta cinta tramposa, d'exaltació militar dels americans, que vol ser un refregit de *Traidor en el infierno* i fins i tot de *Senderos de gloria*. Malgrat un inici que enganxa (el raid de l'avió contra el tren de presoners), el film es va diluint en el no res absolut, en un monumental avorriment que certifica la davallada de Bruce Willis (afegiu a aquesta la també recent *Bandits*).

Vivancos 3, el sucio: què us hem de dir? Que fins i tot era millor la minisèrie televisiva en què s'inspira el personatge?

Que preferim veure El Gran Wyoming en el seu incombustible i molt més estimulant *CQC*? Que Santi Millán fa més gràcia *A Pèl*? Que *Vivancos 3, el sucio* encara és més cutre que la segona part de *Torrente*? Que els gags de la pel·lícula són infumables? Que estem davant d'un munt de brossa audiovisual? Doncs a tot això, sumeu-hi encara una versió doblada en català infecta i "antinatura".

Infel: trobàvem a faltar la mà del major trampós del recent cinema de Hollywood. Adrian Lyne perpetra un altre suposat retrat sobre el matrimoni en temps de crisi, després de les morbosos *Atracción fatal* i *Una proposición indecente*. Ara, Richard Gere és enganyat per la seva dona, qui s'ho fa amb un franceset amb la cara d'Olivier Martinez. No hi ha ni una engruna d'enginy en aquesta història del tot oblidable. Malgrat tot, va desbancar *Star Wars. Episodi II* del cim taquiller.

Black Hawk derribado: tornem a incidir en la pel·lícula de Ridley Scott un cop ja ha passat per les pantalles targarines. Reiterem el que vam afirmar unes setmanes enrera: molta tècnica, virtuosos moviments de càmera, escenes d'acció impactants, però... un missatge pamfletari que fa posar vermell. Ara bé, prepareu-vos per més consignes propagandístiques: ja tenim aquí Mel Gibson i *Cuando éramos soldados*

50x15

Gerard Martínez i Minguell

Fa dues setmanes restava mal assegut i mig adormit en una de les incòmodes butaques del meu acollidor "pis d'estudiants" (aquest és un concepte que algun dia hauria de ser estudiat amb la minuciositat i l'atenció que requereix), mentre el meu company de pis, el qual prefereixo mantenir en l'anonimat, intentava copsar tota la riquesa visual i "argumental" de la pel·lícula *Independence Day*. En una de les múltiples mitges parts (o talls publicitaris, com es prefereixi) que es van ocasionar durant la projecció del film, el meu, en aquell precís moment, indignat col·lega, se'm va sincerar: <<Les crítiques de tele que fas a la Culturàlia sempre són iguals, dius el mateix a cada número. Per què no parles d'alguna cosa interessant com, per exemple, del munt d'anuncis que emeten sense pausa ni treva? Què et sembla la idea?>>. Tot això no m'ho va dir en aquest format tan correcte estilísticament parlant, sinó des de la barroeria típica i la manca d'un lèxic depurat d'un jove de 20 o 21 anys. Però, tot i l'enrojolament inicial que provocaren en la meua persona les seves dures crítiques, vaig haver de reconèixer que la seva proposta era interessant, si tenim en compte que més del 25 % d'allò que emeten diàriament les cadenes de televisió són anuncis i més anuncis, ara de compreses, ara de detergents, i de compreses altra volta.

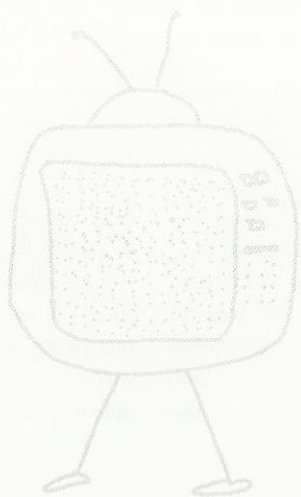
I una de les preguntes que em ve al cap ara mateix és la següent: per què costen tant d'entendre segons quins anuncis? No us ha passat mai que heu vist un anunci i que us heu passat tota la nit pensant-hi, sense aconseguir resoldre l'indescifrable enigma que amaga el seu complex entramat intern? Aquells anuncis de cotxes que s'inicien presentant el guapo de torn, normalment un inexpressiu actor americà, per acabar mostrant-nos la descompensada figura d'una planta de jardí típicament oriental, sense fer cap mena de referència al cotxe en qüestió. O què es pot dir d'aquell famós anunci de compreses tanga <<per aquells dies tan difícils en la dona>> on una noia, diguem-ne poc neta o higiènica, es col·loca de cap per avall, que et fa reflexionar sobre si cal portar tanga quan tens la regla (o menstruació). Aquests són dos dels molts exemples que podríem trobar d'anuncis que ens poden fer plantejar la pre-

gunta de si existeix vida intel·ligent dins la ment d'un publicista, o en la nostra pròpia, és clar.

Però aquests aspectes no són allò que realment ens importa en tot aquest afer, ja que el veritable meollo (cor o substància, en català) de la qüestió és per què es tolera, en aquest cas des del govern, la desproporcionada difusió d'anuncis en totes les televisions del país, amb els consegüents talls en la programació, que se succeeixen l'un

darrere l'altre, sense pausa ni mesura. És evident que el govern multa les cadenes que emeten més de quinze minuts de propaganda per cada hora de programació televisiva pròpiament dita, però és evident també que a les cadenes els resulta més fàcil i més barat pagar la irrisòria multa que els imposen per atemptar contra una llei governamental (sona exagerat, però no deixa de ser això el que estan fent) que no pas deixar d'emetre cinc, deu o quinze minuts d'anuncis que els comporten milions i milions de recapitació. Suposo que els intel·ligents i àvids lectors deuen estar preguntant-se que, si és així com funciona aquest tema, per què no augmenten la quantitat de diners de les multes o impos-

tos a les cadenes que facin això, o sigui, que es passin de "propagandistes", perquè així aquesta il·legalitat es deixés de produir. Doncs la resposta és ben fàcil: el govern també posseeix una cadena, TVE, els diners de la qual surten de la hisenda pública; és a dir, si el govern decidís apujar la quantitat de diners a retornar per les cadenes degut als seus petits fraus, seria com si un mosso d'esquadra es multés a ell mateix per conduir massa ràpid. La cadena pública de l'Estat, a l'igual que la resta de televisions, realitza una estafa de molts milions al mercat televisiu, però el govern no ho pot evitar, perquè en aquest cas es produiria una greu incongruència: el govern no pot anar mai contra els seus interessos, tot i que això afavorís els consumidors, en aquest cas, de la televisió, pública o privada. Per tant, senyores i senyors, sembla que això continuarà molts anys igual. Perquè, heu provat mai de calcular si les cadenes emeten quinze minuts d'anuncis cada cinquanta minuts? Doncs proveu-ho, cronòmetre en mà. Us quedareu sorpresos.

JOSEP MINGUELL:

“EL PENSAMENT DELS MURALS. A PROPÒSIT DELS FRESCOS A L'ESCALA DEL PALAU DE LA DIPUTACIÓ DE LLEIDA”

La realització d'aquests 185 m² de frescos es pot seguir, dia a dia, per Internet a www.diputaciolleida.net/minguell

Anna Castellà Verdés

Recuperar part d'un edifici històric

El passat mes de maig, Josep Minguell inicià el procés de realització de les pintures murals al fresc a l'escala del palau de la Diputació de Lleida. Aquesta iniciativa de la Diputació, presidida per l'il·lustre senyor Josep Pont, és un ambiciós conjunt de pintures de 185 m² que forma part del projecte arquitectònic de recuperar tota la planta baixa de l'edifici, donant una continuïtat des de l'escala ja existent, element vertebrador de l'edifici, fins a l'entrada de la nova Sala d'Actes del palau.

Un projecte complex

La complexitat del projecte ha obligat Josep Minguell a realitzar un profund estudi de coneixement i percepció de l'espai amb la finalitat d'adequar la temàtica dels murals a cada volta i a cada mur en funció de la seva ubicació, la seva utilitat o la seva proximitat a l'espectador. Això l'ha portat a la realització d'uns estudis preliminars i unes maquetes en tres dimensions que aporten una aproximació al resultat final de l'obra. A banda de la participació de Josep Minguell en la confecció de les pintures, el projecte arquitectònic s'ha confiat a l'arquitecte Melitó Camprubí i suposa, per tant, la plena integració del concepte arquitectònic amb el concepte pictòric.

La diversitat del territori de Ponent

Per a la temàtica de les pintures, Josep Minguell s'ha inspirat en la diversitat del territori de Ponent: el paisatge de muntanya, el de secà, el de regadiu, la diversitat de pobles, cultures i comunitats, i el variat clima de les quatre estacions, servint a l'artista per a fer una transcripció simbòlica d'aquesta temàtica, que ja ha tractat en altres pintures murals realitzades a Lleida, Sort, Cellers, L'Espluga Calba, Els Alamús, Bellpuig o Tàrraga.

La pintura mural al fresc: una tècnica mil·lenària

La tècnica que s'utilitza per a la confecció dels murals de la Diputació és la pintura al fresc, tècnica en què Josep Minguell s'ha especialitzat els darrers anys. La pràctica del fresc és poc utilitzada avui dia, ja que exigeix un domini acurat de la tècnica i una actitud per part del fresquista que cap altre tipus de pintura obliga a tenir. El concepte de “pintura” fuig de la pintura com a objecte autònom (el quadre), esdevenint part de l'arquitectura. El fet de treballar *in situ* fa que l'artista sigui el màxim responsable de l'aspecte final del mur, o sigui, que contribueix de manera directa a acabar-lo: “La pintura és la pell del mur. La pintura fa l'arquitectura”, afirma Josep Minguell. Es tendeix a pensar, de manera errònia, que tot tipus de pintura mural (això és, realitzada sobre una paret o mur), és pintura al fresc. Res més lluny de la realitat. La pintura al fresc és una tècnica de pintura mural molt

específica, consistent a aplicar pigments minerals sobre un morter de calç humit, que en assecat-se els fixarà a la seva superfície, creant una superfície mate i insoluble a l'aigua, assegurant la bellesa final del color; la resistència i la perdurabilitat d'aquest tipus de pintura. La pintura mural al fresc contribueix doncs a reforçar la funció arquitectònica de l'espai on s'ubica, el reordena, i estableix un flux comunicatiu amb l'espectador; que sovint es veu envoltat per la pintura, generant un ús d'aquesta com a espectacle

visual. La utilització de la pintura al fresc en aquesta obra pot ésser considerada la continuació d'una llarga tradició mil·lenària en l'ús del color i la transparència dels pigments minerals, tal com podem observar, per exemple, en les pintures romàniques de Taüll, pertanyents a la vall de Boí, en terres lleidatanes, i de recent anomenada com a Patrimoni de la Humanitat per la UNESCO.

LA PINTURA MURAL AL FRESC: UN PROCÉS OBERT AL PÚBLIC

Amb la voluntat de poder donar a conèixer al públic aquestes pintures i la seva realització, la Diputació de Lleida ha confeccionat una pàgina web on es pot seguir dia a dia l'evolució de l'artista: www.diputaciolleida.net/minguell, i també conèixer altres aspectes del projecte arquitectònic, les característiques tècniques dels murals, o la convivència, en un mateix espai, de les seves pintures amb les realitzades pel seu pare, Jaume Minguell, als anys seixanta. Paral·lelament a l'execució de les pintures de la Diputació, l'Institut d'Estudis Llerdencs acull una interessant exposició sobre el pensament dels murals, una mostra en la que l'artista vol obrir al públic tot el procés de creació de la pintura mural arran de la confecció d'aquestes pintures. A través de quatre àmbits de pensament clarament definits (pensar l'espai, pensar la temàtica, pensar la llum i el color i el projecte), Josep Minguell vol donar a conèixer el procés de pensament propi de la pintura mural, un procés complex i caòtic que li permet interpretar els espais, desenvolupar temàtiques, etc. Un procés que finalment queda reflectit en el projecte final, la pauta que li servirà per iniciar els frescos. Per fer més comprensible tot aquest procés, l'exposició compta amb nombrosos material de treball i pictòric: maquetes en tres dimensions, estargits a escala real, dibuixos, composicions i estudis preliminars, pintures de gran format, pigments i estris de treball, projectes emmarcats, i projeccions en suport vídeo d'altres obres de pintura mural realitzades per l'artista. L'exposició es complementa amb l'edició d'un catàleg per part de l'IEI il·lustrat amb fotografies i estudis dels frescos de la Diputació de Lleida, fitxes d'altres projectes de pintura mural de l'artista, un repàs de la seva trajectòria, i amb un pròleg a càrrec de la directora del Centre Internacional d'Art Mural a França, Sylvianne Van de Moortele.

SORTIDES A L'ENTORN. PASSANANT I FONOLL

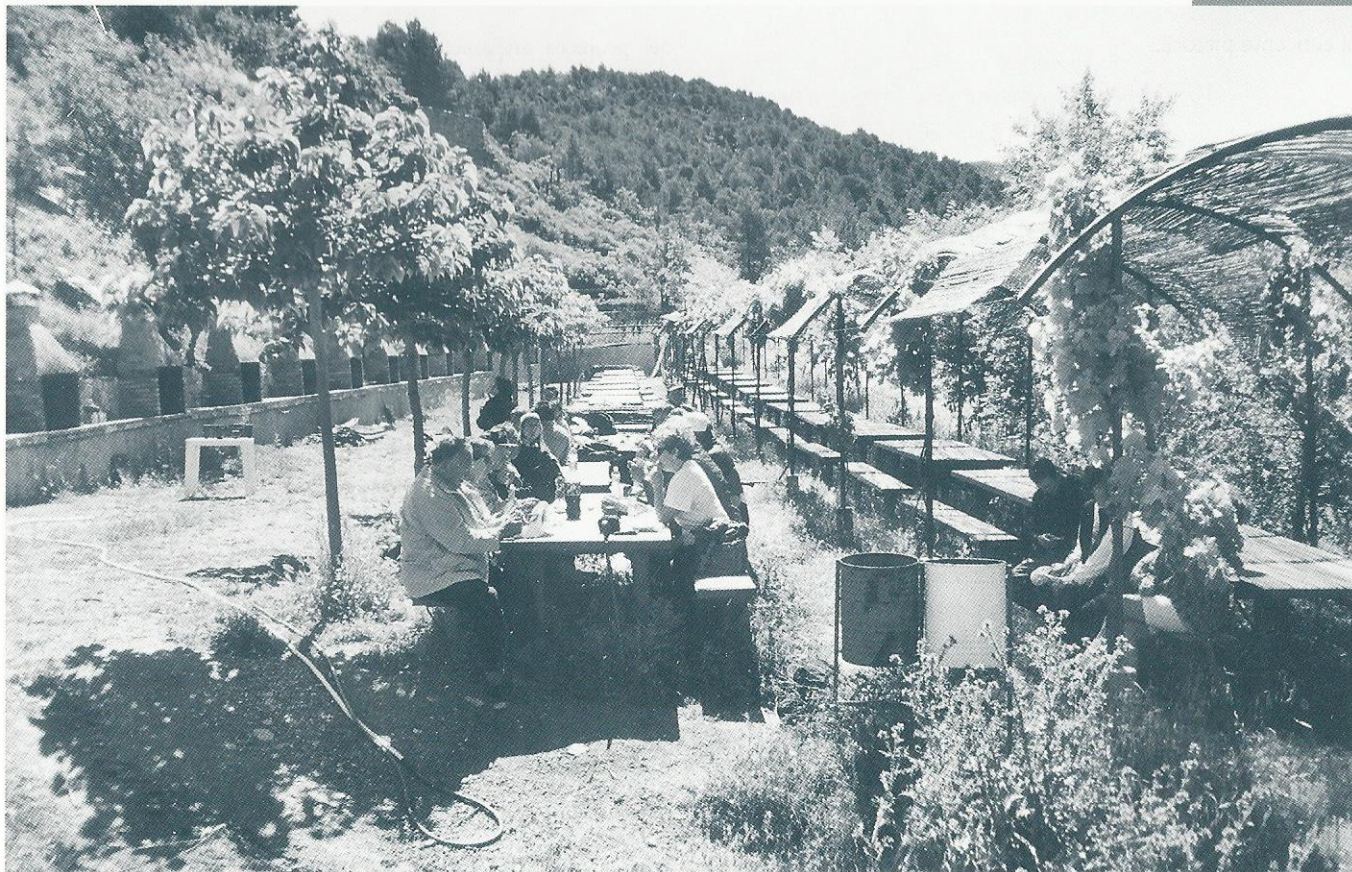
Fou el diumenge dia 9 de juny que férem l'última excursió de la temporada, un dia ventós. Situats a Passanant, visitàrem el poble i especialment l'església, un edifici molt especial, diferent a altres esglésies, amb moltes pintures a la sagristia i que l'han arreglat molt des de l'última vegada que hi estàrem.

Tot seguit, guiats per unes senyores del país, partírem cap al poble naturista del Fonoll, amb el dubte de com ens rebrien. Pel que poguésser, enviàrem un grup explorador. El paisatge com hem explicat ja, d'aquella zona, és molt atractiu i ferèstec, i la caminada es fa una part pel pla i una altra baixant per un estret camí cap a la fondalada on s'ubica Fonoll. Tardàrem un xic més del que havien calculat, cosa que féu que arribéssim amb força gana. Fòrem molt ben rebuts pels pocs habitants que s'hi trobaven, doncs a causa del vent no hi havia molta concurreència. Tampoc portaven l'uniforme habitual allí, amb alguna excepció que no tot-hom va veure.

Ens deixàren l'ample menjador que tenen muntat i esmorzàrem "treient l'ànima de pena". Després de passar pel mini-súper de què disposen, emprenguérem la marxa per fer l'últim tram de l'itinerari, que era del Fonoll fins a la carretera de Guimerà a Valfogona, just a l'indret del Molí de la Cadena, el propietari del qual ens el va ensenyar per la part alta: un lloc bonic i bucòlic. Posàrem en marxa el joc de vehicles per recuperar els cotxes deixats a Passanant i, com de costum una part del personal va anar a dinar a casa i uns altres ho férem a un restaurant de la contrada, en aquest cas de Bell-Tall.

Emplacem els nostres socis, simpatitzants i tothom que ho vulgui a incorporar-se la propera temporada a aquestes excursions que, com us pot dir qualsevol dels qui hi participen, són interessantíssimes, ja que coneixem el nostre país i, per tant, els pobles de les comarques i les persones que els habiten; fem exercici; ens toca el sol i l'aire del camp; admirem el canvi que les diferents estacions fan en els cultius i en la flora i d'altra banda, coneixem gent i ens passen les cabories de la nostra vida habitual. I sense que ens costi un "duro"; perdó, un euro. Fins al setembre!

Fonoll. Menjador

Vista des de d'alt del Castell de Guimerà, camí de l'Àtmella de Segarra

Observatori per futur Estany d'Ivars

ESTANY D'IVARS D'URGELL

El dia 14 d'abril realitzarem el recorregut per l'espai on hi tornarà a haver l'estany d'Ivars d'Urgell. Guiats per l'entusiasta Senyor Masegosa, sortirem de la població que dona nom a l'estany i vorejarem la cobeta per la part del nord, poguent veure així el fons que aviat inundarà l'aigua en tota la seva extensió.

Ens explicaren la història i anècdotes del temps en què l'estany era viu: com feien caceres, pescaven el variat i gustós peix que s'hi feia; les masies que feien de restaurant o que pescaven i venien el peix als mercats com Ca l'Aragonés, Cal Sinén, La Teuleria, Masia del Palau, Cal Xalapa, Cal Rondan i Cal Rosafa. Sembla que la recuperació de l'estany ara va en pla seriós i, per això, esperem que la propera excursió que hi fem sigui ja de tal manera que poguen anar en barca.

GUIMERÀ, L'ATMELLA, ALBIÓ I BALNEARI DE VALLFOGONA DE RIUCORB

El dia 19 de maig ens desplaçarem a una de les joies de la comarca com és Guimerà. Creuarem la població, admirant els carrers antics amb les cases tan ben conservades i cuidades, l'església i el castell, amb la reforma que s'hi ha fet i tot seguit, prenguérem el camí cap a l'Àtmella de Segarra.

Era primavera i, com que havia plogut, els camps estaven radiants, el paisatge de la Vall del Corb, tan a prop que la tenim i tan poc coneguda, era meravellós, doncs tot estava ple d'ufana vegetació, especialment a la part sud on hi ha frondoses arbredes.

Arrivarem a l'Àtmella, veiérem el poble, visitarem la petita església i ens encaràrem cap a Albió. Si bé aquest recorregut ja l'havíem fet, ara passàrem per un altre camí que transcorria en gran part pel mig de camps i

centre cultural de Tàrraga

boscós, i fou més interessant. La pujada cap a Albió però, és molt forta; ara, un cop dalt, la vista és preciosa. Ferem una breu parada per reposar forces, i pel traçat d'un GR. Baixàrem cap al Balneari de Vallfogona de Riucorb, una baixada una mica abrupta, que posà a prova la nostra preparació física.

Una vegada més admiràrem aquest lloc històric i emblemàtic del turisme de la nostra zona, que és un exemple més de la riquesa d'espais de què disposem, i que algun dia caldrà coordinar tal com proposa el Pla Estratègic per impulsar el turisme d'aquestes comarques. Naturalment, allí dinàrem en l'establiment que en té un d'homòleg a Tàrraga.

Cal resalta que aquesta excursió la férem juntament amb un grup de tarragonins, una vintena del grup excursionista Amics de Toni Achón, GATA, amb qui ens contacta el nou targarí vingut d'aquelles terres, Lluís Gurrera i la seva esposa Bea. Un a cordial col·laboració que esperem que es pugui repetir.

EXCURSIÓ A LLEIDA

El dia 26 de maig es realitzà l'excursió a la ciutat de Lleida. Al matí es féu la visita guiada en ruta monumental, que agradà força als assistents.

Es dinà en un cèntric restaurant i seguidament anàrem a passejar pel parc de la Mitjana, desconegut per la majoria dels viatgers. Quedàrem gratament sorpresos per la dimensió i riquesa de la vegetació que conté, que el fa molt adient per anar-hi a fer un àpat voltat de natura, tot i estar a la mateixa ciutat.

Després d'una breu estada a la part esquerra del riu, a la zona nova recentment urbanitzada, i caminar per la passarel·la que allí s'hi troba, ens dirigírem a l'auditori Enric Granados, ple de gom a gom, on poguérem gaudir l'audició de l'obra Carmina Burana, de Carl Orff, interpretada per l'Orquestra Simfònica del Vallès, l'Orfeó Català i el Cor de Cambra de l'auditori.

Fou una experiència extraordinària, doncs la perfecta sonoritat del local ens permeté fruir plenament de la riquesa musical de l'obra, motivant la nostra sensibilitat i despertant matissos emocionals que sols la música pot produir. Hi tornarem.

Els assistents de l'excursió a Lleida

ACTIVITATS DEL CENTRE

CONCERTS A L'ATENEU

El 23 de maig tingué lloc el tercer, i últim de la temporada, dels concerts de música clàssica que, en format de àudio, vídeo i DVD es realitzaren a la sala-cafè de la Societat Ateneu en aquest primer semestre de 2002.

Una vegada més fou un èxit tant de satisfacció com d'assistència, per la qual cosa els organitzadors, Ateneu i Centre Cultural, tenim el propòsit de continuar-ho la temporada vinent. La millor lloança la féu un assistent, quan digué que aquestes sessions li havien fet recuperar el gust per la música clàssica; i pensem que no va ser a ell sol.

CURS D'HISTÒRIA DE CATALUNYA

Durant vuit setmanes, tots els dilluns es realitzà el curs d'història de Catalunya, organitzat per l'associació Conèixer Catalunya i amb l'assistència inicial del màxim d'alumnes previstos, trenta.

Fou una aproximació als principals eixos de la nostra història, presentats amb soltura pel professor i acompanyats per sessions de vídeo.

Al final, es lliurà un certificat d'assistència als alumnes, si bé, curiosament, resta pendent d'entregar-los el llibre del curs. Quan ens arribi, ja els ho farem saber.

COMISSIÓ DE COMUNICACIONS

Aquesta comissió, que es va crear per impulsar la millora del transport ferroviari en aquestes comarques, a causa de l'escandalós estat en què es troben, realitzà, entre altres activitats, l'excursió ferroviària reivindicativa a Igualada el diumenge dia 7 d'abril.

Fou un notable èxit, doncs la població d'aquella ciutat es volcà en la manifestació que va recórrer la ciutat i l'ajuntament de la mateixa encapçalà la caminada, amb l'alcalde al davant, i representants de tots els grups polítics presents en el consistori.

A part i un cop més, tingué força repercussió en el mitjà de comunicació, i això es va estenent la necessitat ineludible que s'arregli aquesta injustícia.

Així mateix, el president del Port de Barcelona, per demanar-li recolzament en les actuacions que es fan per aconseguir un bon transport ferroviari, especialment en la part de mercaderies.

Estudià amb atenció els projectes que li presentarem, i indicà el ple recolzament de l'organisme que presideix a l'objectiu que cerquem.

S DIVERSES CULTURAL

COMUNICACIONS

En les assemblees generals de socis del Centre Cultural dels darrers anys, un grup d'associats varen demanar que per part del Centre es fessin les gestions adients davant les Institucions que calguin per tal que l'Escola d'Arts i Oficis de la nostra Ciutat portes el nom de la persona que la fer possible, el seu fundador i primer director en Àngel Oliveras Guard. Cal recordar que l'Escola fou inaugurada l'any 1933 i que el Sr. Oliveras, va morir el 1990 als 90 anys.

El Centre Cultural, conscient del protagonisme i la dedicació esmerçada en la seva tasca formativa, de la que en poden donar testimoni molts targarins, alumnes de l'escola en aquell temps, a reunit una documentació, la majoria facilitada per la Generalitat de Catalunya, en la que queda palesa la singular figura artística i la seva personalitat abastament reconeguda tant a nivell nacional com arreu d'Europa. Aquesta documentació així com una sèrie d'escrits publicats en el setmanari targarí Acció Comarcal l'any 1933, s'ha fet arribar al Sr. Alcalde junt amb l'escrit en que es demana formalment el canvi de nom de dita escola.

Es de destacar que el Sr. Àngel Oliveras i Gurad, fou nomenat per l'Ajuntament de Tàrraga, FILL ADOPTIU I PREDILECTE DE LA CIUTAT DE TÀRREGA, el 9 d'Octubre de 1933 " pel seu fervorós amor a la ciutat, manifestat singularment en les tasques d'obtenció i organització d'una escola d'Arts i Oficis Artístics". Fou aquell mateix mes d'Octubre del 33, que el Ministeri d'Instrucció Pública a través de la Direcció General d'Ensenyament Professional i Tècnic aprovà la creació a Tàrraga de l'Escola que avui porta a prop de 70 anys d'existència.

El Sr. Oliveras, tot i que va néixer a Barcelona va mantenir sempre un fort lligam amb la nostra Ciutat per les arrels targarines del seu pare i avia i per haver-se casat amb una targarina que encara continua molt vinculada amb Tàrraga. Cal afegir també que fou distingit com a Targarí de l'any per la Jove Cambra de Tàrraga i que gràcies a ell tenim a Sant Eloi les velles pedres procedents de la façana del Teatre Reial de Madrid que honoren la figura de l'insigne músic targarí Ramon Carnicer.

Molts targarins saben de la filantropia de Sr. Oliveras i de la seva vídua. Al Museu Comarcal i figuren dos quaters del pintor i el seu cavallet de pintar. A la parròquia unes peçes singulars i de gran valor donades per l'artista. Aquestes donacions que demostren clarament el seu amor a la Ciutat de Tàrraga, i que hom no descarta es poguessin veure encara augmentades, en son una bona prova.

Tàrraga, que de sempre ha estat una ciutat sensibilitzada i agraïda, que s'han distingit per saber perpetuar el nom i la memòria dels que per ella han treballat "especialment en el camp de la cultura" creiem estar en deute amb el Sr. Oliveras. Es d'esperar que l'Ajuntament i les persones que hi tinguin alguna cosa a dir, tinguin el bon criteri d'atendre aquesta petició que sabem de ben segur serà ben rebuda pels ciutadans.

AGENDA

agenda

DIJOUS 29 D'AGOST

LES TERTÚLIES DELS DIJOUS:

experiències de targarins en els seus viatges arreu del món.

DIJOUS 20 DE SETEMBRE

LES TERTÚLIES DELS DIJOUS:

Influència dels mitjans de comunicació en la societat actual.

DIUMENGE 22 DE SETEMBRE

SORTIDES A L'ENTORN:

Guissona i rodalies

DISSABTE 16 DE NOVEMBRE

Gala Premis Culturàlia

Excursió a Barcelona,

a visitar un itinerari de Gaudí i veure un obra musical a la tarda.

Possiblement també referent a Gaudí. Data a designar.

3r CURSET D'ESTIU D'ARQUITECTURA POPULAR

Els dies 5 al 9 d'agost ha tingut lloc aquest curset, organitzat pels AMICS DE L'ARQUITECTURA POPULAR i es realitza dins l'àmbit de les comarques Segarra-Urgell

En un proper número publicarem les conclusions que s'aproven, però podem dir que es va consolidant l'organització i cohesió en les actuacions per preservar i donar a conèixer el nostre patrimoni arquitectònic.

Amb el patrocini de:

AJUNTAMENT DE TÀRREGA

INSTITUT
D'ESTUDIS
ILERDENCs

Fundació Pública de la Diputació de Lleida

humor

